

Halászlapi Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A végső szó az Európai Parlamenté

Mint arról már korábbi lapszámainkban is beszámoltunk, jelentős változások várhatók a 2020 utáni halászati támogatások és kifizetésük terén. Erdős Norbert európai parlamenti képviselő (Fidesz) komoly eredményeket ért el az Európai Parlamentben, annak köszönhetően, hogy a tenger nélküli országok képviselői közül egyedüliként az EP Halászati Bizottságának tagjává választották. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) a kezdetektől segítette az EP-képviselő lobbitevékenységét, és szakmai javaslatokkal támogatta munkáját. Az Agrárminisztérium híre megerősítette, hogy a változások szele az EU-ban is utolérte az édesvízi akvakultúra ágazatot.

Németh István, a MA-HAL elnöke a szakmaközi szervezet legutóbbi ülésén – ahol Erdős Norbertet is vendégül látták – nyílt színen köszönte meg munkáját és a Halászati Bizottságban általa elért eredményeket. A magyar érdekképviselő régóta küzd azért, hogy az Európai Unióban méltóképpen elismerjék az édesvízi akvakultúrát, ugyanis a tengeri ügyek rendre felülírták az ágazat jogos követeléseit. Nagy eredmény – és Erdős Norbert oroszlanrészt vállalt az elérésében – hogy megváltozott a szemlélet az unióban, és hogy kezdik meg- és elismerni az ágazat valós teljesítményét. Kétségtelen, hogy ebben közrejátszott a tengerek túlhalászása, hogy egyre csökkent a tengerből származó halak és haltermék mennyisége, és ennek következtében új termelési forrásokra van szükség, elvégre az EU a világ legnagyobb haltermékimportőre.

Németh István régóta hangoztatja, hogy a tógazdasági haltermelés nem pusztán termelést jelent. Egy tógazdaság multifunkcionális szerepet tölt be szűkebb környezetében. A tógazdaságok környezetvédelmi tevékenysége, multifunkcionális szerepe vitathatatlan, hiszen a tógazdaságok fenntartják a biodiverzitást, emellett fontos szerepet vállal-

Németh István, a MA-HAL elnöke

nak a turizmusban, a vendéglátásban – miközben a tízmillió hazai fogyasztót kiváló minőségű haltermékekkel látják el egész évben. Tény ugyan, hogy a haltermékek feldolgozottsági szintjén még van javítanivaló, de az is tény, hogy egyre

bővül a paletta, és a pontyon kívül egyre több halfaj termelése is nő.

Nagy örömmel fogadta a MA-HAL-elnök a miniszterek tanácsának döntését, amelyben a magyar javaslatok is megjelentek. Ezzel valós perspektíva nyílt a magyar akvakultúra fellendítésére a 2020 utáni pénzügyi ciklusban. Magyar javaslatra változtatták meg a pénzügyi alap elnevezését és egészült ki az Akvakultúra szóval, ami döntő jelentőségű, és egyben jelzi a szemléletváltozást. Húsba vágó kérdés volt a támogatottság mértéke, ami ugyancsak magyar javaslat alapján nőtt 50-ről 60 százalékra. Nagy segítség az ágazatnak továbbá, hogy az ökológiai szolgáltatásokat elismerik, kompenzáció formájában. Ez nagy lépés a tekintetben, hogy ezután nem kell külön harcot vívni azért, hogy a plusz szolgáltatásokat – amelyek költségeit jelenleg egyedül a haltermelők viselik – elismerjék. Az elnök joggal bízik abban is – elvégre az ágazat irányításával, döntéshozóival eddig is szoros volt az együttműködés –, hogy az új költségvetési ciklusban szakmai javaslatokkal segíthetik a döntéshozókat a támogatási források felhasználásában, mivel a tagállami döntési hatásköre jelentősen nő a források felhasználása tekintetében. Sikerként értékelte továbbá, hogy elértük, hogy a vissza nem térítendő támogatások rendszerét ne szüntesse meg a Bizottság. Németh István végül arra figyelmeztetett, hogy még messze nincs minden kőbe vésve, mert a végső szót az újjalakuló Európai Parlament fogja kimondani.

Hatalmas lehetőség a magyar akvakultúra előtt

Elfogadták a miniszterek az uniós halászati támogatások 2020 utáni elosztására vonatkozó szabályokat a Mezőgazdasági és Halászati Tanács június 18-ai ülésén. A magyar érdekeknek megfelelő, az akvakultúra ágazat igényeit szem előtt tartó megállapodás született, amely garancia lehet az ágazat további fejlődésére – mondta az ülés után a magyar delegációt vezető Nagy István agrárminiszter Luxemburgban.

Egyetértés volt a miniszterek között abban, hogy a 2020 utáni időszakban jóval nagyobb figyelmet kell fordítani az akvakultúra fejlesztésére, beleértve a Magyarország számára kiemelten fontos halastavi gazdálkodást és intenzív haltermelést. Jól mutatja a szemléletváltást, hogy az Európai Tengerügyi és Halászati Alapját átnevezik, és – magyar javaslatra – most először jelenik meg benne az akvakultúra szó, vagyis Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alapra módosították a nevét.

A halászati termékek iránti igény folyamatosan nő, és emiatt tavakban és intenzív rendszerekben kell tenyészteni a halakat, mert csak így állítható meg a tengerek túlhalászása. A fenntartható haltermelő beruházások ösztönzése pedig óriási lendületet adhat az európai akvakultúra ágazatnak – hangsúlyozta a magyar tárcavezető.

A tárgyalások során sikerült elérni, hogy az új szabályozásban figyelembe

vették azokat a javaslatokat, amelyek egyszerűsítik a Magyar Halászati Operatív Program (MAHOP) végrehajtását. A jelenlegi szigorú és rugalmatlan szabályokat lényegesen egyszerűbb és rugalmas rendelkezések válthatják fel, aminek köszönhetően gyorsulhat az támogatások elbírálása és kifizetése, valamint egyszerűsödhet a kedvezményezettek által készítendő éves jelentés. „Magyar szempontból fontos eredmény, hogy sikerült elérnünk a támogatás intenzitásának jelenlegi 50-ről 60 százalékra emelését, ami hatalmasat lendíthet a beruházások megvalósításán – mondta Nagy István.

A korábbinál rugalmasabban használhatják fel a támogatásokat a tagállamok, maximálisan figyelembe véve az ágazati igényeket. Lehetséges lesz a fiatal halászok és haltenyésztők támogatása, valamint a feldolgozóipar megerősítése az alap terhére. Termelői csoportok szintén kaphatnak támogatást, megmaradnak a kutatást és fejlesztést ösztönző, vala-

Nagy István agrárminiszter

mint a halfogyasztást népszerűsítő programok is. Nagy eredmény, hogy lehetséges lesz a tógazdaságok ökológiai szolgáltatásainak elismerése a termelőknek fizetendő kompenzációs támogatáson keresztül – tájékoztatott az agrárminiszter. A tárgyalások a tanácsi álláspont kialakítása után idén ősszel folytatódnak a társ-jogalkotó Európai Parlamenttel. A lezárásuk a jövő év első hónapjaiban várható. (Forrás: AM Sajtóiroda)

A NÉBIH felhívása

ANemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal felhívja a haltermelők figyelmét, hogy 2018. december 23-án hatályba lépett a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM-rendelet módosítása, amelynek értelmében az állattartónak be kell jelentenie és az Országos Adatbázisban nyilván kell tartani mindazon haltartó tenyészeteket, amelyek halastóval rendelkeznek. A rendelet hatályba lépését megelőzően a bejelentési kötelezettség csak a 30 hektár tófelület feletti haltartó tenyészetekre vonatkozott.

Amennyiben Ön halastóval rendelkezik, korábban még nem jelentkezett be a Tenyészetinformációs Rendszerbe haltartóként, és tenyészetkóddal nem rendelke-

zik, akkor szíveskedjen regisztrációs kötelezettségének eleget tenni. Hagyományos úton a megyei kormányhivatalok járási vagy megyei ügyfélszolgálatán jelentheti be haltartását. A kormányhivatalok elérhetőségeit a <http://www.kormanyhivatal.hu/hu> honlapon megtalálja. Kötelezettségének elektronikus úton is eleget tehet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (továbbiakban: NÉBIH) által üzemeltetett Ügyfélprofil Rendszeren keresztül (<https://upr.nebih.gov.hu>), amennyiben rendelkezik ügyfélkapus azonosítóval. Ha még nem rendelkezik ilyen azonosítóval, javasoljuk az Ügyfélkapu-regisztrációt, amelynek segítségével tenyészetbejelentési kötelezettsége teljesítése mellett az e-ügyintézés számos egyéb lehetőségét is megismerheti, és gyorsan és hatékonyan, formai hibák nél-

kül intézheti élelmiszerlánc-felügyelettel kapcsolatos ügyeit. Az Ügyfélkapu-regisztrációhoz itt talál segítséget: <https://ugyfelkapu.gov.hu/regisztracio>. Amennyiben már rendelkezik tenyészetkóddal, de a haltartást még nem jelentette be, azt a 2153-as Tartási hely és tartás módosító lap kitöltésével teheti meg, a fentiekben említett módokon.

Bármilyen, a regisztrációt érintő kérdésével forduljon bizalommal a NÉBIH ENAR Ügyfélszolgálatához az alábbi elérhetőségeken:

Postázási cím: NÉBIH-ENAR, 1537 Budapest, Pf. 397

Központi telefonszám: 06 (1) 336-9050
E-mail: enarufsz@nebih.gov.hu

Elektronikus úton a <https://portal.nebih.gov.hu/enar> útvonalon elérhető honlapon tájékozódhat.

Jó híre van a világban a magyar halászatnak

Két éve, hogy Halasi Kovács Béla átvette a Halászati Kutatóintézet (NAIK HAKI) irányítását. Azóta az intézetigazgató nemcsak az intézet hagyományainak ápolására, hanem a nemzetközi kapcsolatok építésére is nagy hangsúlyt fektetett, és fektet a mai napig is. A 43. HAKI-napok megrendezése jó alkalom volt arra, hogy a nemzetközi eseményekre fókuszáljunk, annál is inkább, mert az elmúlt évek igen mozgalmasak voltak az intézet nemzetközi kapcsolatairól. Ez azt is igazolja, hogy nemzetközi szinten a magyar halásztársadalom tevékenységére továbbra is nagy az érdeklődés.

• Igazgató úr, az elmúlt hónapokban gyakran utazott, Ázsiától Brüsszelig bejárta a világot. Kezdjük a beszélgetést, hogy mi történt az ázsiai térségben?

– Mielőtt belekezdenénk, fontos hangsúlyozni, hogy ezeknek a nemzetközi kapcsolatoknak az ápolása, fejlesztése nem csak a HAKI-nak, hanem az ágazat egészének fontos. Gyakran nehéz elkülöníteni, hogy egy nemzetközi tanácskozáson HAKI-igazgatóként vagy a MA-HAL nemzetközi kapcsolatokért felelős alelnöként vagyok jelen. Persze, talán nem is szükséges ezt különválasztani, hisz mindkét tisztségemben az ágazat fejlesztéséért dolgozom. Akkor kezdjük azzal, hogy idén februárban Indonéziában kezdtem az évet, ahol régi kapcsolataim vannak a HAKI-nak. A két ország közötti együttműködés 3 évvel ezelőtt vált szorosabbá, amikor a két ország agrárminiszterei szándéknyilatkozatot írtak alá az akvakultúra fejlesztéséről. E megállapodás alapján 2017-ben tartottunk először egy bizottsági ülést Jakartában az együttműködés részleteinek meghatározása érdekében, most februárban pedig Magyarország jakartai nagykövetsége hívott meg az együttműködés továbbépítése céljából. A megbeszélések során az indonéz miniszteriumi delegáció vezetőjével sikerült megállapodnom abban, hogy a következő bizottsági ülésre idén augusztusban, Budapesten kerül sor, az Agrárminisztérium szervezésében.

• Mi a megállapodás lényege? Technológiát, genetikai anyagot viszünk ki?

– Ázsiában alapvetően a pontytermelés fejlesztése a célunk. Indonézia az egyik legnagyobb pontytermelő a világon, hiszen évente több mint 600 ezer tonnát termelnek pontyfelékből. Ugyanakkor Délkelet-Ázsiára alacsony technológiai fejlettség, gyenge genetikai háttér és infrastruktúra, valamint a haltápok gyenge minősége és jelentős környezeti degradáció a jellemző. Mi elsősorban a tenyésztésben, valamint a

technológia fejlesztésében tudunk segíteni. A genetikai és a technológiai fejlesztések mellett haltakarmányozás és az immunológia területét érintő közös kutatási programokban vesz részt a HAKI. Ezeket a témaköröket a világ minden pontján kiemelten kezelik, mivel a takarmány az egyik legjelentősebb költségtényező, illetve a halegészségügy az egyik legnagyobb kihívás a termelésben. A kormányközi kapcsolatokon túl két olyan együttműködési megállapodást is előkészítettünk a mostani látogatás eredményeként, amelyek konkrét technológiai fejlesztéseket céloznak. Purworejo kormányzójával négy prioritásban állapodtunk meg. Ezek közül kiemelendő egy édesvízi halszaporító állomás létesítése, illetve ennek részeként a ponty genetikai fejlesztése egy tenyésztési program keretében, továbbá az afrikaiharcsa-termelés technológiájának fejlesztése, mivel ez a halfajt ott is termelik. Szintén kiemelt együttműködési terület az indonéz természetes vizek halállományának fejlesztése, a vizek környezeti állapotának javítása. A másik megbeszélés Jáva szigetének egy önálló kis tartományában, Yogyakartaiban zajlott. Itt a magyar delegációt a yogyakartai koronahercegnő fogadta, és a magyar-jogjai együttműködés lehetőségei között az akvakultúra fejlesztése hangsúlyos szerepet kapott. Az édesvízi akvakultúra fejlesztéséhez a tartományban jelentős mértékben hozzájárulhatna egy központi szaporító állomás és ivadékevelő.

• Mi a tapasztalat az ottani haltermelők felkészültségéről?

– Délkelet-Ázsiában a termelés más körülmények között zajlik, mint itthon. A kinti farmerek tudása messze elmarad a hazaiakétól. Ez azt is magával hozza, hogy a termelés legérzékenyebb fázisát, a szaporítást és az ivadékevelést többnyire központi ivadék-előállító gazdaságok végzik, amelyek gyakran állami tulajdonban vannak. A farmerek részben támogatásként, részben pénzért szerzik be tőlük az áruállapot. A farmerek vállalkozó kedve ugyanakkor lényegesen nagyobb, mint itthon. Ezért van értelme azoknak az együttműködéseknek, amelyekről az előbb beszéltünk. S hogy Indonéziát befejezzem, szintén Yogyakartaiban, a Gajah Mada Egyetem halgazdálkodási tanszékével is megkezdtük most az együttműködést. Az egyetem fontos képzési hely Indonéziában, igazi „think tank”. Ezzel együtt kiterjedt nemzetközi kapcsolataim is vannak. Egyik hallgatójuk most kezdi meg tanulmányait a Szent István Egyetemen Stipendium Hungaricum ösztöndíjjal.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Halasi Kovács Béla: „A nemzetközi kapcsolatok ápolása, fejlesztése nemcsak a HAKI-nak, hanem az ágazat egészének fontos”

gesen nagyobb, mint itthon. Ezért van értelme azoknak az együttműködéseknek, amelyekről az előbb beszéltünk. S hogy Indonéziát befejezzem, szintén Yogyakartaiban, a Gajah Mada Egyetem halgazdálkodási tanszékével is megkezdtük most az együttműködést. Az egyetem fontos képzési hely Indonéziában, igazi „think tank”. Ezzel együtt kiterjedt nemzetközi kapcsolataim is vannak. Egyik hallgatójuk most kezdi meg tanulmányait a Szent István Egyetemen Stipendium Hungaricum ösztöndíjjal.

• Ha jók az információim, nem sokat volt itthon, mert márciusban Kínába utazott...

– Jók az információi, mert március végén, április elején valóban Kínában voltam. Itt két kutatóintézettel van régi kapcsolatunk. Az egyik Wuxiban a Halászati Tudományok Kínai Akadémiájának Édesvízi Halászati Kutatási Központja (Freshwater Fisheries Research Centre of Chinese Academy of Fishery Sciences, FFRC), a másik Zhejiangi Édesvízi Halászati Kutatóintézet (ZIFF). A két intézet nincs távol egymástól, mindössze a Balatonnál négyszer nagyobb Taihu tó vize választja el őket. Márciusban az utóbbi kutatóintézetbe utaztam annak érdekében, hogy a tavaly már előkészített együttműködési megállapodást aláírjam. Az együttműködés keretében az édesvízi akvakultúra forró pontjainak közös kutatását határoztuk el. Ennek első lépéseként szeptemberben jön hoz-

▶ zánk egy kínai kolléga hat hónapra, hogy részt vegyen a ponty- és harcsgenetikai kutatásainkban. Szintén fontos közös program lesz a tógazdasági akvakultúra fenntartható intenzifikálása, mivel ez ott is kiemelt téma, mind a technológia, mind az elfolyó vizek állapotának javítása szempontjából. Huozou-ban jól működő tó a tóban rendszereket láttam a farmokon.

• Repülhetünk tovább?

– Még nem, mert Kínában rendezték meg a NACA (Ázsiai és Csendes-óceáni Akvakultúra Központok Hálózata) találkozó-ját is, és mint ilyen, céljait, illetve létrejöttét tekintve hasonlít a *Várad* László által létrehozott NACEE-re, a Közép és Kelet-Európai Akvakultúra Központok Hálózatára. A két szervezet között az a különbség, hogy amíg a NACEE civil szerveződés, addig a NACA kormányzati szervezetként működik. Európából hárman vesznek részt a hálózat munkájában: a FAO (amely az egyik legfontosabb támogatója a szervezetnek), a NACEE és a HAKI. A tanácskozás azért fontos számunkra, mert egyrészt az akvakultúra-termelés – és elsősorban az édesvízi akvakultúra-termelés – legnagyobb hányada ide kötődik, másrészt Magyarországnak erős délkelet-ázsiai, illetve kínai kapcsolatai vannak, amiket még az elődöm, Várad László épített ki, a HAKI korábbi igazgatójaként. Ezen a rendezvényen tudunk találkozni az akvakultúra szempontjából fontos ázsiai országok képviselőivel, ráadásul a tanácskozás jó platformja az információszerezésnek.

• Merre tovább?

– Kína után Laoszba repültem, ahol Várad László mutatta be az ott zajló, kötött felhasználású magyar segélyhitelprogramot (KSH), amelynek fontos akvakultúra szegmense is van. A most induló, harmadik KSH-ban a HAKI vezető szerepet kíván vállalni a kutatásban, a projekt sikeres lebonyolításában a projekt fővállalkozójának, a Vitafort Agro Ázsia Zrt. partnereként. Vállalkozói oldalról a program központi szereplője az Aranyponty Zrt. által néhány éve Namboumban alapított Aquatic Development Co. (ADC) lesz, amelynek vezetője ifj. *Lévai Ferenc*. A telep kiváló munkát végez a laoszi tilápia-ivadékkeltés területén. A szakmai és termelői együttműködés – reményeink szerint – nagyban hozzá fog járulni a laoszi akvakultúra fejlődéséhez. A projekt során komplex fejlesztési programot hajtunk végre. Ez magába foglalja a szabályozási rendszer fejlesztését, technológiafejlesztést, genetikai és takarmányozási innovációkat, nemzeti és nemzetközi képzési programokat. A munka során a kutatói és termelői oldal szoros együttműködése nélkülözhetetlen is lesz. Laoszi részről a fogadó készség pedig kiváló, ami egy ilyen

projekt megvalósítása során alapvető feltétel. A két ország kapcsolata évtizedek óta baráti a mezőgazdaság és az akvakultúra területén. Jól jelzi ezt az is, hogy amikor beültünk egy étterembe munkavacsorára, a közös nyelv a magyar volt. Korábban nagyon sok laoszi tanult Magyarországon, így nem véletlen, hogy a vendéglátóink valamennyien jól beszéltek a nyelvünket.

• Vietnam más kategória, mint Laosz. Itt is volt tárgyalása?

– Igen, Laosz után Vietnamban is voltam. Itt a '70-es évek óta van kapcsolata a HAKI-nak a vietnami kutatóintézetekkel. Hanoiban egyrészt a RIA1 Kutatóintézettel írtunk alá kutatási együttműködési megállapodást, a külföldi kapcsolatok megszüntetése után most vettük fel újra a kapcsolatot az intézettel. Ebben nagy segítségemre volt Várad László mellett kollégám, *Bozáné Békefi Emese*, aki az EU EURASTIP projektjének aktív résztvevőjeként is közreműködött az itteni kapcsolat újraélesztésében. A kutatóintézeti együttműködés mellett egy multilaterális megállapodást is kötöttünk, amelyben két-két magyar és vietnami kutatóintézet és termelő cég vesz részt. A cél, hogy egy regionális pontyszaporító központot hozzunk létre és működtesünk közösen. Egyébként nem régen, egy Brüsszelben, a Régiók Bizottsága előtt tartott előadásom után kérdezték meg tőlem, hogy miért gondolom fontosnak a tudás- és technológiatranszfert az ázsiai térségbe, miközben ezeknek az országoknak a termelése jelentős konkurenciát jelent az Európai Unió számára. A válaszom az volt, hogy közreműködésünk célja elsősorban az akvakultúra-technológia fejlesztése, amelynek eredménye, a magasabb színvonalú termelés hozadékeként várhatóan javul az élelmiszerbiztonság és a környezeti elemek minősége. Ez pedig Európa számára is fontos globális kérdésekre nyújthat választ. Persze, az ázsiai tapasztalatok azt mutatják, hogy mi is tanulhatunk tőlük, elsősorban Kínától, ahol az édesvízi akvakultúra több területén előtűnk járnak. De a legnagyobb különbségnek azt látom, hogy amíg mi sokszor csak beszélünk az akvakultúras termelés fejlesztéséről és volumenének növeléséről, addig ők meg is valósítják ezeket. A jelenlegi termelési mutatók legalábbis ezt sugallják.

• Ázsia után térjünk vissza az öreg kontinensre, mert itt is sok, a magyar akvakultúrát is érintő esemény zajlott az év első felében.

– Való igaz, hiszen finisébe ért az új programozási időszak előkészítése, és ennek keretei között az európai akvakultúra-támogatási rendszer kialakítása. Ebben pedig Magyarország aktív szerepet vállal a példaértékű szakmai összefogással, amely-

ben megfelelő kvalitású emberek dolgoznak nagy odaadással a brüsszeli magyar képviseleten, a minisztériumban és a szakmában. Az én feladatom ebben most az volt, hogy minél több helyen tájékoztassam a döntéshozás résztvevőit az édesvízi akvakultúra értékeiről, és hosszú távú lehetőségeiről az európai akvakultúra-fejlesztés területén. Ennek megfelelően mintegy másfél hónap alatt jártam Lengyelországban, Észtországban, Olaszországban, Brüsszelben, és legutóbb Dániában képviseltem a magyar akvakultúra-ágazatot. De azt is mondhatnám, hogy az édesvízi és ezen belül is a tógazdasági akvakultúra-ágazatot. Előadásaimban azt hangsúlyoztam, hogy az európai édesvízi akvakultúrának óriási értékei vannak, hiszen nagy tudással, komoly technológiai bázissal rendelkezünk, emellett az európai kutatói hálózat is a világ élvonalához tartozik. Fontos értéke az akvakultúrának az is, hogy az állattenyésztési ágazatok közül ez a leginkább környezetkímélő, a leginkább fenntartható termelési forma. A természeti értékeket fenntartó tógazdasági akvakultúra e szempontok alapján különösen fontos. Szintén hangsúlyozni szükséges, hogy ma a világ akvakultúra-termelésében – az európai közhiedelemmel ellentétben – nem a tengeri, hanem az édesvízi akvakultúra a meghatározó, a teljes termelésben 65 százalék az aránya. Az is igaz persze, hogy ennek a volumennek a zömét Ázsia termeli meg. Az is tény, hogy bár az EU a legnagyobb felvevőpiaca az akvakultúra-termékeknek, addig az itteni termelés a fogyasztásnak csupán a 27 százalékát fedezi. A deficit megszüntetése 20 milliárd eurós üzletet jelenthetne! Ez egyértelműen jelzi, hogy Európának komoly kitérési pont lehet az akvakultúra, ezen belül pedig az édesvízi akvakultúra fejlesztése.

• Milyen tényezők akadályozzák ezt a fejlődést? Milyen kihívásokkal kell szembenéznie az európai édesvízi akvakultúra-ágazatnak?

– Több ilyen is van, de most csak egyet emelnék ki közülük. Európában a szabályozás lényegesen szigorúbb, mint Ázsiában. Ez a fenntarthatóság szempontjából természetesen fontos, azonban látni kell, hogy emiatt közel sem egyenlők a termelési feltételei a két régióban. Ez azt eredményezi, hogy pillanatnyilag egyszerűbb haltermékeket importálni a fejlődő országokból, mint itt megtermelni őket. Ez komoly gond. Sajnos, ráadásul az európai szabályozók sokszor éppen ellentétesek a fenntarthatóság szempontjaival. Példaként lehet említeni, hogy a most nagyon divatos, anyagforgalmi szempontból zárt, a körkörös gazdálkodás modelljeként működő tógazdasági akvakultúra működésének rendszerét gyakran nem is értik a jogalkotók. Az

intenzív akvakultúra-rendszerekből elfolyó víz magas tápanyag-koncentrációjára nem mint másodlagos erőforrásra, hanem egyszerűen szennyezőanyagként gondolnak. Ez az egysíkú gondolkodás magával hozta, hogy ma Nyugat-Európában a haltermelés társadalmi elfogadottsága csökken - egyébként a többi mezőgazdasági ágazatéhoz hasonlóan. Ez a környezetvédelem mellett leginkább a területhasználat és az állatjólét területén érhető tetten.

• **Hazai édesvízi halaink egyre kevésbé versenyképesek a többi haltermékkel. A legfontosabb kifogások, hogy a halunk szállkás, és hogy nem jó az íze. De befolyásolhatók-e a fogyasztói szokások?**

– Én azt gondolom, hogy igen: „De gustibus non est disputandum”. Bár ez a termelésben lényegesen bonyolultabb és nehezebb kérdéssé válik. A fogyasztói szokások nem eleve elrendeltek. Az elfogadáshoz több dolog szükséges véleményem szerint. Az egyik – amiben biztosan fejlődnie kell a hazai ágazatnak – a kiegyenlített minőség, a termék-előállítás szükségessége pedig szerintem lassan már közhellyé válik – bár ettől a fontossága nem csökken. Talán az a legjelentősebb szempont, hogy egy-egy termék nagy mennyiségben és folyamatosan jelen legyen az emberek előtt. A lazac nem azért népszerű, mert finom – abszolút kategóriaként ez nem is értelmezhető –, hanem mert egyre nagyobb mennyiségben, relatíve egyre olcsóbban lehet hozzájutni. Kutatás bizonyítja, hogy az EU-ban termelt édesvízi haltermékek mennyisége többnyire nem éri el az áttöréshez szükséges mennyiséget. Ez egyébként lényeges, a hazai értékesítési integráció kialakítása irányába mutató tény.

• **Szóljunk végezetül a májusi FEAP-ülésen elhangzottakról is!**

– A FEAP egy különösen fontos európai halászati érdekképviseleti szervezet, ahol mi magyarok mindig is jelen voltunk, tisztségeket töltöttünk be. A FEAP a hazai akvakultúra érdekérvényesítésének is fontos színhelye. Én az idei évben vettem át a stafétabotot, és képviselem a szövetséget. A májusi közgyűlésen felvettem, hogy a MA-HAL lehetne a következő, 52. FEAP-közgyűlés házigazdája 2020 tavaszán, hiszen Magyarországon korábban még nem volt ilyen szintű találkozó. A szakmai tevékenység mellett - amiben a tógazdasági akvakultúra elfogadottságának erősítése és a környezetvédelmi témák szerepelnek prioritásként - most ezért lobbizom. Úgy gondolom, hogy a magyar szerepvállalás erősítésének szándékát a szervezetben jól jelzi ez a kezdeményezés, aminek hamarosan kézzelfogható eredményei is lesznek.

HAJTUN GYÖRGY

Tisztelt Tagság!

Vissza nem térítendő támogatás igényelhető a minőségi pontytermelés hatékonyságának növelése érdekében, a 2019. évben rendelkezésre álló keretösszeg 100 millió forint. A támogatási kérelmet a Magyar Államkincstárhoz postai úton, egy példányban, június 15. és július 15. közötti kell benyújtani.

A támogatás mértéke 45 eurónak megfelelő forintösszeg/hektár a támogatási kérelem benyújtásának évében a kérelmező saját használatában üzemelő összes halastóterület után. A támogatás összege egy és ugyanazon vállalkozásonként adott tárgyévre vonatkozóan legfeljebb 10 000 eurónak megfelelő forintösszeg lehet.

Benyújtás helye: Magyar Államkincstár H-1476 Budapest, Pf. 407.

Csatolandó mellékletek:

1. Vásárolt pontyivadék telepítése esetén a NÉBIH igazolása arról, hogy a telepített fajta vagy fajták elismertek, illetve ideiglenesen elismertek, a számlamásolat vagy -másolatok, a telepítési nyilatkozat vagy nyilatkozatok; a számlán fel kell tüntetni, hogy a telepített pontyivadék mely szervezet milyen elismert vagy ideiglenesen elismert fajtája.

2. Saját termelésű pontyivadék telepítése esetén a NÉBIH igazolása arról, hogy a telepített fajta vagy fajták elismertek, illetve ideiglenesen elismertek, a haltelepítést igazoló belső dokumentum vagy dokumentumok, valamint a telepítési nyilatkozat vagy nyilatkozatok; a pontyivadék telepítését igazoló belső dokumentumon fel kell tüntetni, hogy a telepített pontyivadék mely szervezet milyen elismert vagy ideiglenesen elismert fajtája.

3. Vásárolt tenyészanyagtól származó pontyivadék telepítése esetén a NÉBIH igazolása arról, hogy a telepített pontyivadék elismert, illetve ideiglenesen elismert tenyészanyagtól származik.

4. A kérelmező által a tárgyévben üzemeltetett összes halastóterület nagyságát igazoló érvényes vízjogi engedély, vagy az üzemelés jogszerűségét igazoló vízügyi hatósági bizonyítvány másolata.

5. A 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 11/A. §-a szerinti nyilatkozatok.

További információk: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0800064.FVM>

SZIRÁKI BENCE
ügyvezető igazgató

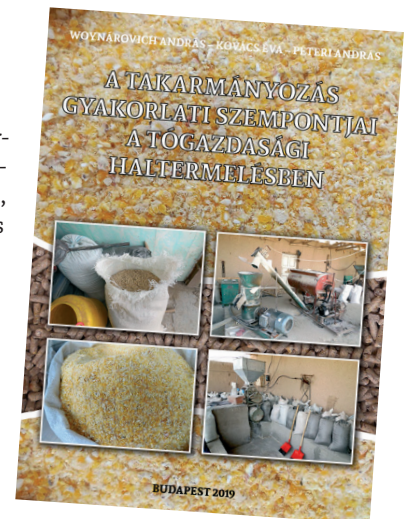
Könyvajánló

Az utóbbi évtizedekben egy sor gazdasági és társadalmi változás következett be. Csatlakozásunk az Európai Unióhoz szükségessé tette, hogy az új gazdasági és jogszabályi környezethez és a változó fogyasztói igényekhez igazodjunk.

A fentiekben túlmenően egyre fontosabbá válik a minőségi hal, azon belül is a megfelelően tartott és takarmányozott minőségi ponty előállítása, aminek hiányában elképzelhetetlen a hazai termelésű halak fogyasztásának bővülése, és enélkül az európai piacokra való bejutás és tartós jelenlét sem képzelhető el.

A leírtak miatt különösen fontossá vált a halgazdálkodási ágazat legfontosabb termelési módszerének, a tógazdasági haltermelésnek és azon belül a termelt hal árát és minőségét alapvetően meghatározó takarmányozásnak rendszerezett áttekintése és az eddig megjelent ismeretanyag kiegészítése. Ennek a gondolatnak a szellemében az Agrárminisztérium Halgazdálkodási Főosztályának gondozásában 2019. májusában megjelent Woynárovich András, Kovács Éva és Péteri András szerzők hiánypótló munkája, melynek címe *A takarmányozás gyakorlati szempontjai a tógazdasági haltermelésben*. E gyakorlati szakönyv nyomtatott változatát a kiadó, az Agrárminisztérium Halgazdálkodási Főosztálya közvetlenül, valamint a MA-HAL mint stratégiai partner segítségével osztja ki a szakemberek között, illetve elektronikus változata Magyarországi kormányának halgazdálkodási honlapjáról letölthető (<https://halaszat.kormany.hu/szakmai-anyagok>).

UDVARI ZSOLT
ügyvezető igazgató, RDHSZ

NAIK-HAKI a természetes-vízi halgazdálkodás fejlesztéséért

A Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ szarvasi Halászati Kutatóintézete idén 43. alkalommal volt a Halászati Tudományos Tanácskozás helyszíne. Az idei évben is gazdag program fogadta a másfél száz érdeklődőt. A programból kitűnt, hogy a NAIK-HAKI kapcsolata egyre szorosabb a hazai haltermelőkkel, ami azt jelzi, hogy a kutatási témákban a gazdálkodói igények is megjelennek.

A kétnapos ágazati tanácskozást május 29-én Halasi-Kovács Béla intézetigazgató nyitotta meg, aki – miután köszöntötte a résztvevőket – azzal kezdte mondandóját, hogy az előttünk álló év, évek előreláthatóan mozgalmasak lesznek, és nemcsak a hazai, hanem az európai akvakultúra számára is. Az elmúlt hónapokban tartott több európai konferencia és találkozó tapasztalatai alapján nyugodtan mondható, hogy az európai akvakultúra előtt óriási lehetőségek és egyben jelentős kihívások állnak.

Míg Európa országai jelentik a világ legnagyobb halfogyasztó piacát mintegy 5 millió tonna éves halfogyasztással, addig az unió országainak termelése ennek az igénynek mindössze 27 százalékát biztosítja. A deficit értéke 20 milliárd euró. Ez óriási potenciált jelent a termelés növelése

rendelkezünk a magasabb termelési szint eléréshez szükséges technológiával, a fejlesztésekhez szükséges know-how-val, és az európai kutatóhálózatnak köszönhetően a szükséges további fejlesztések lehetősége is adott.

Az elmúlt hónapokban tartott találkozókön több súlyosnak tűnő gondolat is elhangzott, amelyek nagy dilemmát jelentenek a növekedés szempontjából. Az akvakultúra társadalmi elfogadottsága a környezetvédelem, a területhasználat, és az állatjólét szempontjából egyaránt csökkent Európában. Dániában betiltották az új tengeri ketreces rendszerek építését, és nem támogatják a meglévő kapacitások fejlesztését sem. Bár a kárókatona már a természetes vízi halpopulációkat is fenyegeti, de uniós szinten továbbra sem támogatják a kárókatona okozta problémák kezelését.

Dr. Halasi Kovács Béla nyitotta meg a XLIII. HAKI-napokat

szempontjából. Szintén tény, hogy a környezeti fenntarthatóság szempontjából jó adottságokkal rendelkező tógazdasági haltermelés az európai termelésnek mindössze 10 százalékát biztosítja a tápanyagpi ramis alacsonyabb szintjein álló fajok termelésével. Ezzel szemben globális szinten az édesvízi akvakultúra – amiben a tógazdálkodás meghatározó jelentőségű – volumene meghaladja a 60 százalékot. A növekedést lehetővé tevő pozitívum az is, hogy

A klímaváltozás a szélsőséges időjárási események gyakoribbá válása miatt egyre kiszámíthatatlanabbá teszi a termelést. A Tengerügyi Bizottság felkérésére készített tanulmány hangsúlyozza, hogy az édesvízi akvakultúra a termelés kis volumene és a időszakos kiegyenlítetlensége miatt nem képes versenyképessé válni az európai piacon. Ráadásul a vásárlók prioritása továbbra is az ár, míg a többi tényező, például a minőség vagy az íz csak utána következik.

Az egyik megbeszélésen éppen a versenyképesség kapcsán vetődött fel, hogy egyáltalán van-e értelme az európai akvakultúra fejlesztéséről beszélni, vagy célszerűbb volna tudomásul venni, hogy a haltermékek nagyobb része ezután ázsiai importból származik, és az európai termelés csak a niche marketek igényét fogja kielégíteni. Ez ugyan sarkos kijelentésnek tűnik, ugyanakkor a jelenlegi adatok figyelembe vételével sajnos egyáltalán nem tekinthető alaptalan szcenáriónak. Az idei év és 2020 az új Tengerügyi Halászati és Akvakultúra Alap kidolgozásának és elfogadásának időszaka, emiatt ez a két év az új európai és hazai támogatási rendszer kialakítása szempontjából kiemelt jelentőségű. E tekintetben a FEAP új főtárgya, Kathryn Stack véleménye szerint az európai parlamenti választás eredménye azt vetíti előre, hogy a képviselőcsoportok színesedése és a kiegyenlítettebb erőviszonyok miatt a lobbitevékenység is bonyolultabbá válik. Ráadásul az „iparpárti” képviselők száma csökkent.

– A kutatóintézet vezetőjeként természetesen azt valom, hogy van értelme és van lehetőség is az európai akvakultúra, ezen belül az édesvízi akvakultúra fejlesztésére – hangsúlyozta Halasi Kovács Béla. – Azonban csak akkor tudunk eredményeket elérni, ha az ágazat három kiemelt szereplője, vagyis a termelés, a kutatás és a kormányzat szorosan együttműködik az ágazat növekedése és fejlődése érdekében. Ennek során a termelőknek innovatívnak kell lenniük a munkájukban. Nélkülözhetetlen a farmerek igénye a fejlesztések iránt. A kutatás számára pedig a hagyományos akvakultúra-K+F-tevékenységen túl fontosak az olyan kiegészítő kutatások, amelyek segítik az akvakultúra társadalmi elfogadottságát, hozzájárulnak a feldolgozott termékek előállításához és a marketingtevékenységhez, ide értve a termékdiverzifikációt és a melléktermék-hasznosítást. Központi feladattá kell tenni, hogy a kutatás eredményeit minél hatékonyabban tudja artikulálni a kutatás mind a termelők, mind a döntéshozók felé, annak érdekében, hogy azok valóban hasznosítható tudást biztosítsanak az ágazat fejlődése számára. A kormányzat feladata ebben a hármasban a megfelelő szabályozási környezet kialakítása az eredményes és fenntartható termelés és az eredményes és fenntartható kutatás érdekében.

A tógazdasági akvakultúra eredményeinek fenntartásához, úgy gondolom, ma már elengedhetetlen természeti érték-fenntartó szerepének elismerése és támogatása, fogalmazott az intézetvezető. A hazai akvakultúra lényegi növelése szempontjából igazi kitérés pontot a fenntartható intenzifikálás jelenthet. A következő programozási időszakban a jelenlegihez hasonló mennyiségű támogatási forrás ésszerű és hatékony felhasználását biztosító rendszer létrehozása e kettő egyensúlyának megteremtése érdekében szintén komoly feladatot jelent. Fontos szegmense lehet a fejlődésnek a termelés diverzifikációja, amire már ma is vannak jó példák, ugyanakkor ebben a természetes vízi halgazdálkodáshoz szükséges halalanyag-előállítás további lehetőségeket biztosíthat, hozzájárulva az ökoszisztéma-szemléletű természetes vízi halgazdálkodás erősítéséhez.

– A fenntartható természetes vízi halgazdálkodás kutatási szempontból is egyre fontosabb feladatot jelent a horgászati hasznosítás fenntarthatósága, valamint az emberi beavatkozások hatására mára veszélyeztetetté vált halfajok populációinak rehabilitációja érdekében. Ennek felismerése vezetett bennünket arra, hogy egyrészt az idei konferenciánk kiemelt témájának a természetes vízi halgazdálkodást választjuk, és hogy rendezvényünk keretei között írjuk alá a Magyar Országos Horgász Szövetséggel a stratégiai együttműködési megállapodást. A két szervezet egyetért abban, hogy a közös fellépés elősegíti a magyar természetes vízi halgazdálkodás környezeti és gazdasági szempontból egyaránt fenntartható, hosszú távú fejlesztését, míg az együttműködés távlati célja a hazai horgászturizmus további erősítése, a fenntarthatóság biztosítása mellett – zárta mondanóját Halasi Kovács Béla.

A tanácskozás plenáris ülésekkel kezdődött. Első előadóként *Ian Cowx* angol professzor előadását az európai édesvízi halászat múltjáról, jelenéről és jövőjéről Halasi-Kovács Béla tartotta meg. *Ian Cowx* professzor családi okok miatt nem tudott személyesen részt venni a rendezvényen, azonban előadását megküldte. A modern információs technológiának köszönhetően Skype-kapcsolatot létesítettünk vele, és konferenciabeszélgetésen mutatkozott be személyesen a rendezvény résztvevőinek, valamint az előadást követően válaszolt a felmerült kérdésekre.

Dérer István, a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) igazgatója előadásában bemutatta a MOHOSZ szerepét a természetes vízi halgazdálkodásban. A harmadik plenáris előadásban *Urbányi Béla*, a Szent István Egyetem rektorhelyettese a

Happy-Fish projekt előzetes eredményeiről adott tájékoztatást. A plenáris előadásokat követően *Váradai László*, a HALÁSZAT lap főszerkesztője oklevelet és könyvjutalmat adott át négy szerzőnek, illetve szerzői csoportnak kiemelkedő publikációs munkájuk elismeréseként, amivel hozzájárultak a HALÁSZAT/HALÁSZAT-TUDOMÁNY lap színvonalas 2018-as megjelenéséhez. A dí-

lamint az elfogadott jogszabályok szakmai, gazdasági, társadalmi, környezeti hatásainak elemzésére.

Kiemelték, hogy az együttműködésnek fontos része az operatív tevékenységek összehangolása is, és ezzel együtt a jó gazdálkodási gyakorlat kialakítása. Céljaik között szerepel az érintett területek monitorozása, ami elősegíti a további fejlesztések

FOTÓ: ARDÓ LÁSZLÓ (NAIK-HAKI)

A résztvevők megtöltötték az intézet előadótermét

jazottak *Molnár Kálmán*, *Eszterbauer Edit* és szerzőtársai, *Simonics Géza*, *Kovács Gyula* és szerzőtársai voltak.

A délutáni szekciók előtt került sor a NAIK Halászati Kutatóintézet és a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) stratégiai együttműködési megállapodásának aláírására. Legfontosabb célterületként a hazai természetes vizek halgazdálkodásának fenntartható fejlesztését jelölték meg, amelyet adminisztratív és gyakorlati téren is erősíteni szeretnének. *Szűcs Lajos*, a MOHOSZ elnöke kiemelte, hogy amióta a természetes vizek túlnyomó részének halgazdálkodása a szövetséghez került, a felelősségük is megnövekedett ezen a területen. Szervezetük ezzel egy közfeladat ellátását kapta meg az államtól a természetes vizek megóvására és fejlesztésére. Munkájuk során nagy hangsúlyt fektetnek a szakmaiságra, aminek további erősítéséhez szükség van olyan szervezetekre, mint a HAKI.

Halasi-Kovács Béla, a HAKI igazgatója rámutatott, hogy az intézet nagy figyelmet szentel a természetes vízi halgazdálkodás fejlesztésére vonatkozó kutatásoknak is, amelyeket a Hidrobiológiai Osztályn végeznek. Az együttműködés kiterjed a természetes vízi halgazdálkodás tudományos megalapozására, stratégiák létrehozására, a természetes vízi halgazdálkodást érintő jogszabályok, és az azokat megalapozó koncepciók előkészítésére, va-

érendékében szükséges feladatok meghatározását. A felek szándéka szerint kialakítanák a szaktanácsadás rendszerét is, illetve közösen szerveznének szakmai továbbképzéseket. Emellett a hazai és külföldi jó gyakorlatok megismertetésével és elterjesztésével is segítenék a fejlődést.

A kétnapos tanácskozáson egyaránt jelen voltak a hazai halgazdálkodási kutatás és oktatás szakemberei, egyetemi doktoranduszok és hallgatók, a gazdálkodók, és az ágazat életében fontos szerepet játszó külső partnerek is: a nemzeti parkok és a vízügyi igazgatóságok képviselői. A 167 regisztrált résztvevő 21 előadást hallgatott, illetve 15 posztert tekinthetett meg. A rendezvény két napján négy tudományos szekcióban mutatták be az utóbbi évek eredményeit.

A kétnapos rendezvény zárszava előtt sor került a MA-HAL által felajánlott, a „Magyar akvakultúra ágazat fejlesztéséért” különdíj átadására, amit minden évben a HAKI Napokon bemutatott legszínvonalasabb előadás, illetve poszter szerzője kap. A MA-HAL különdíját kapta a poszter szekcióban *Müller Tamás* és szerzőtársai, az előadás kategóriában *Lukácsik Mónika* és szerzőtársai.

A HAKI Napok előadásainak és posztereinek anyaga teljes terjedelmükben megtalálható a rendezvény honlapján: <http://haki.naik.hu>

BOZÁNNÉ BÉKEFI EMESE

A MAGYAR AKVAKULTÚRA ÉS HALÁSZATI SZAKMAKÖZI SZERVEZET (MA-HAL) ÉS
A RÁCKEVEI DUNAÁGI HORGÁSZ SZÖVETSÉG (RDHSZ) BEMUTATJA:

MA-HAL

45. ORSZÁGOS HALFŐZŐ VERSENY

IDŐPONT: 2019. AUGUSZTUS 31. (SZOMBAT) 10:00-17:00

HELYSZÍN: RÁCKEVE, VADKACSA SZABADSTRAND

A RENDEZVÉNY FŐVÉDNÖKE: DR. NAGY ISTVÁN AGRÁRMINISZTER

A verseny fő célja a halételek népszerűsítése, ennek érdekében a látogatók megkóstolhatják a versenyzők által készített remekműveket.

PROGRAM:

8:00-9:00	VERSENYZŐK REGISZTRÁCIÓJA
9:00-13:30	FŐZÉS
10:00	MEGNYITÓ
10:00-16:00	„KAPJ RÁ” HALAS JÁTSZÓHÁZ GYERMEKEK RÉSZÉRE
10:30-12:00	RDHSZ GYERMEK HORGÁSZVERSENY
10:30-16:00	INGYENES VÍZITAXI A VADKACSA SZABADSTRAND ÉS A PIACTÉR KÖZÖTT
11:30-13:30	ÉTELEK ZSÚRIZÉSE
12:15	GYERMEK HORGÁSZVERSENY EREDMÉNYHIRDETÉSE
12:30	HALKOLBÁSZ LOVAGREND BEMUTATÓJA: LÁTVÁNYTÖLTÉS ÉS HALKOLBÁSZ KÓSTOLÁS
14:20	FŐZŐVERSENY EREDMÉNYHIRDETÉS
17:00	ZÁRÁS

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK ÉS VERSENYREGISZTRÁCIÓ: WWW.MAGYARHAL.HU
KERESS MINKET FACEBOOKON: WWW.FACEBOOK.HU/MAGYARHAL

A BELÉPÉS DÍJTALAN!

NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA

A RENDEZVÉNY A MOHOSZ TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSUL MEG.